

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL MONIKOS NAVICKIENĖS SUTEIKTOS PAGALBOS NUO GAISRO
NUKENTĖJUSIEMS NAUJOSIOS VILNIOS GYVENTOJAMS**

2020 m. spalio 21 d. Nr. 3-106 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. liepos 15 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-1727 (7.9), kuriuo informuojama, kad: „*Monika Navickienė teikė pagalbą po gaisro nukentėjusiems asmenims ir tai įvardinta tų pačių asmenų, priedas pridedamas*“, bei prašoma išsiaiškinti „*kokias paslaugas po įvykio teikė kandidatė Monika Navickienė ir jos padėjėja? Ar tai įeina į padėjėjos pareigas? Ar Monika Navickienė teikė materialinę pagalbą, jei taip, kokio dydžio? Ar tarpininkavo, kad būtų teikiama pagalba paslaugomis, materialiais dalykais ar finansavimu?*“ Pranešimo priedas – socialiniame tinkle Facebook nuo gaisro nukentėjusios pilietės asmeninėje paskyroje viešai prieinamo įrašo momentinė ekrano nuotrauka su padėkos tekstu.

2. 2020 m. liepos 16 d. VRK posėdžio metu nuspręsta perduoti pranešimą tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės skyriui.

3. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d. Monika Navickienė politinės kampanijos dalyve registruota 2020 m. gegužės 29 d. Naujosios Vilnios rinkimų apygardoje Nr. 10.

4. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėjų dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.*

5. Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 patvirtintos Metodinės rekomendacijos dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas, kurių 3 punkte numatyta, kad *rinkimų*

įstatymuose įtvirtintas draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėjų dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatų, kandidatų arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę. 4 punkte dovanos ar kitoks atlyginimas apibrėžiamas kaip turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektualinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai renginiai ir pan.).

6. Nustatyta, kad pranešime minimas įrašas socialiniame tinkle Facebook yra paskelbtas gaisrą patyrusios šeimos narės asmeninėje paskyroje 2020 m. liepos 11 d.¹ Viešai prieinamame įrašė dėkojama visiems padėjusiems po gaisro tvarkyti gaisravietę. Įrašo tekste minima Monika Navickienė bei jos patarėja Giedrė. Įrašas iliustruotas gaisravietės nuotrauka ir dviem vaizdo įrašais su nelaimės pasekmėmis. Įrašė rašoma: „Kiekvienas žmogus nori turėti savo namus, o mes ne dėl savo kaltės norime į juos sugrįžti ir dedame visas jėgas į tai, AČIŲ iš didžiosios raidės visiems!!!! Ačiū visiems už paramą, už PAGALBĄ tvarkant ir valant 2 aukštą po gaisro. Nuoširdžiai dėkojame Skydo g. 44 namo gyventojai, mūsų Naujosios Vilnios seniūnui Jurijui Gridiuško, Renatai Cytackai, Vilniaus miesto savivaldybei, Monikai Navickienei ir jos patarėjai Giedrei ir mūsų VISIEMS draugams <...>.“ Toliau įrašė minimi dar keli fiziniai ir du juridiniai asmenys.

7. 2020 m. liepos 24 d. Monikai Navickienei išsiųstas paklausimas (reg. Nr. 2-846 (7.9). 2020 m. liepos 31 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-2135 (7.9), kuriame:

7.1. nurodoma: „Tai buvo mano pačios iniciatyva, kai iš viešosios erdvės sužinojau apie įvykusį gaisrą“;

7.2. paaiškinama, kad „Asmeniškai prisidėjau skambindama ir klausdama nukentėjusios šeimos apie esamą situaciją ir būtiniausius jų poreikius, taip pat susijusioms institucijoms, kurios teikė šeimai paslaugas – Vilniaus miesto savivaldybei, Naujosios Vilnios seniūnui, socialiniams darbuotojams.“

7.3. teigiama, kad „Savo socialinio tinklo Facebook paskyroje su visais pasidalinau žinute apie nelaimę bei informaciją apie galimybes paremti daiktais ir finansiškai pervedant lėšas į nukentėjusių asmenų sąskaitas, kurias taip pat radau platinamas Facebook socialiniame tinkle.“

¹<https://www.facebook.com/donata.orlova/posts/3074283909274274>

7.4. nurodoma, kad pilietės pranešime minima padėjėja neteikė jokių paslaugų;

7.5. teigiama, kad „iš savo privačių lėšų pervedžiau paramą į dviejų šeimų banko sąskaitas. Mano patirtos išlaidos lygios skirtos finansinės paramos, kurią skyriau iš asmeninių lėšų, sumai (iš viso 200 eurų)“.

8. Savo asmeninėje socialinio tinklo Facebook paskyroje 2020 m. gegužės 19 d. M. Navickienė paskelbė viešai prieinamą įrašą² su prašymu prisidėti prie pagalbos nuo gaisro nukentėjusioms šeimoms.

8.1. Įrašė rašoma: „Pagalbos prašymas. Šį savaitgalį Naujoji Vilnia [aktyvi nuoroda į bendruomenės paskyrą] Skydo gatvėje įvyko didelė nelaimė. Stipriai apdegė namas, kuriame gyveno ne viena šeima. Nuostoliai labai dideli, gyventojai liko be namų, savo daiktų. Kai kurie išėjo taip, kaip stovi, ir neteko visko. Šeimos prisiglaudė kas kur, viena grįžo į savo butą, tačiau sąlygos jame negyvenamos – be elektros, viskas užlieta. Šiuo metu vertinami nuostoliai, planuojami tvarkymo darbai. Nukentėjusioms šeimoms padeda bičiuliai, artimieji, kaimynai, savivaldybė, Naujos Vilnios seniūnija ir socialiniai darbuotojai. Tačiau akivaizdu, kad prireiks nemažai pagalbos, nes neaišku, kada jie turės savo namus. Labai svarbi dabar visų mūsų parama.“ Toliau įrašė nurodyti nukentėjusių asmenų banko sąskaitos numeriai ir prašoma nelikti abejingais. Taip pat minima, kad kol gyventojai neturi savo namų, gali priimti paramą smulkiais būtiniausiais daiktais, drabužiais, priemonėmis vaikams. Nurodomas kaimynės, į kurią taip pat galima kreiptis norint suteikti pagalbą, kontaktinis numeris ir aktyvi nuoroda į asmeninę paskyrą Facebook.

8.2. Įrašo pabaigoje pateikiama aktyvi nuoroda ir į M. Navickienės padėjėjos paskyrą: „Taip pat kontaktinis asmuo gali būti mano padėjėja“.

9. M. Navickienės pirmiau minimame 2020 m. gegužės 19 d. Facebook įrašė minima nukentėjusių asmenų kaimynė I. B. - C., kuri nurodyta prie kontaktinių asmenų norintiems perduoti paramą ar daiktus, 2020 m. gegužės 20 d. savo asmeninėje socialinio tinklo Facebook paskyroje viešai prieinamame įrašė³ taip pat išreiškia padėką M. Navickienei, pasidalydama jos įrašu su prašymu prisidėti prie pagalbos: „Sveiki visi!!!! Visų pirma norėčiau labai padėkoti Seimo narei Monika Navickienei [aktyvi nuoroda į paskyrą], kuri atsiliepė į pagalbos šauksmą, liko neabejinga tokiai baisiai nelaimei, kaip po nelaimingo gaisro net 12 šeimų liko be namų! AČIŪ JUMS už pagalbą, palaikymą, bendradarbiavimą [emocijų ikonos]. Šiandien visą dieną mano telefonas skambėjo, daugelis žmonių siūlė pagalbą daiktais, rūbais, patarimais. Norėčiau padėkoti Pavilnio bendruomenę [aktyvi nuoroda į paskyrą], Pavilnio seniūnaitei, visiems žmonėms ištarti be galo

² <https://www.facebook.com/monika.navickiene/posts/10222818997727912>

³ <https://www.facebook.com/irina.basalajevacimalonskiene/posts/3049325275106511>

DIDELĮ DIDELĮ IR NUOŠIRDŲ AČIŲ už Jūsų gerumą, norą padėti, už Jūsų AUKAS, paramą nukentėjusioms šeimoms.“

10. Viešai skelbiamais duomenimis, nuo gaisro daugiabutyje nukentėjo 30 asmenų⁴. Pranešėjo nurodytame įrašė socialiniame tinkle dėkojama ne tik Monikai Navickienei, bet ir kitiems asmenims, institucijoms (Vilniaus miesto savivaldybei ir Naujosios Vilnios seniūnui), įmonėms, mokyklos direktoriui, konkrečios klasės mokinių tėvams.

11. Pastebėtina, kad Monika Navickienė ir nebūdama kandidatė yra skelbusi panašaus turinio įrašą, kviesdama padėti nuo gaisro nukentėjusioms šeimoms, pvz., 2017 m. vasario 3 d.⁵

12. M. Navickienė pati savo suteiktos paramos neviešino, nukentėjusių asmenų paskelbtais padėkos įrašais taip pat nesidalijo, nėra duomenų, kad suteiktą paramą būtų naudoję savęs propagavimui. Taigi, jos, kaip ir kitų asmenų, suteikta parama vertintina kaip bendražmogiška pagalba nuo gaisro nukentėjusiems asmenims ir nesietina su dalyvavimu rinkimuose.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

Nepripažinti, kad Monika Navickienė pažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnį, 2020 m. gegužės 19 d. kviesdama padėti nuo gaisro daugiabutyje nukentėjusiems asmenims ir pati suteikdama 200 eurų piniginę paramą.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Darbuotoja
Porokhina

Viktorija

⁴ <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/nelaimes/2020/05/16/news/vilniuje-liepsnose-paskendo-namas-14923698/>

⁵ <https://www.facebook.com/nvilnia/posts/1202500783130325/>